

Hogeschool
van Amsterdam

TCS Amsterdam Marathon 2024

Een brede
impactstudie

Creating Tomorrow

TCS Amsterdam Marathon 2024

Een brede impactstudie

Colofon

Dit is een onderzoeksrapport van de Hogeschool van Amsterdam, lectoraat Sport Management & Sport Business en Sport2B in opdracht van Stichting Sportevenementen Le Champion.

Juni 2025

Bronvermelding

Broerse, J., Verhoogt, P., Heijnen, G., Huiszoon, P., Kusters, A., Truijen, J., & van der Roest, J. (2025). TCS Amsterdam Marathon 2024: Een brede impactstudie. Hogeschool van Amsterdam & Sport2B.

Vormgeving reclamestudio Sjeep

Sportkunde

Hogeschool
van Amsterdam

Inhoud

Voorwoord Le Champion	6
Voorwoord Lectoraat Sport Management & Sport Business	9
Samenvatting resultaten: Impactstudie TCS Amsterdam Marathon	10
Introductie: Een brede impactstudie	11
Introduction: A broad impact study	12
Deel 1: Netwerkanalyse	15
Het netwerk in kaart brengen	15
Onderzoeksaanpak	15
Resultaten	16
Conclusie	16
Deel 2: Gezondheidsimpact	17
Gezondheidsimpact in kaart brengen	17
Onderzoeksaanpak	17
Resultaten	18
Conclusie	20
Deel 3: Sociale impact	21
Sociale impact in kaart brengen	21
Onderzoeksaanpak	21
Resultaten	21
Conclusie	23
Deel 4: Economische impact	25
Economische impact in kaart brengen	25
Onderzoeksaanpak	25
Resultaten	26
Conclusie	30
Deel 5: Ecologische impact	31
Ecologische impact in kaart brengen	31
Dataverzameling	31
Resultaten ecologische impact	32
Conclusie	35
Bronnenlijst	37
Dankwoord en bijdragen	38

Voorwoord

Le Champion

De missie van Stichting Sportevenementen Le Champion is helder: we willen mensen inspireren én faciliteren om in beweging te komen. En dat doen we zonder winstoogmerk. Beweging verbindt, versterkt en verrijkt. Al vijftig jaar vormt de TCS Amsterdam Marathon daar een prachtig vehikel voor. Sinds 1975 komen jaarlijks tienduizenden lopers, vrijwilligers, toeschouwers en partners uit de hele wereld samen in Amsterdam om sport in al haar kracht te beleven. Het is een evenement dat mensen in beweging brengt – letterlijk én figuurlijk.

Maar de waarde van een evenement als de TCS Amsterdam Marathon, dat door World Athletics is bekroond met een Platinum Label (een status die alleen aan topmarathons wereldwijd wordt toegekend), gaat verder dan het sportieve spektakel. Wat betekent het voor de deelnemers en wat betekent het voor de stad Amsterdam? Voor de economie, de inwoners en voor de toekomst van onze planeet? Om die vragen te beantwoorden, presenteren we met trots dit rapport: TCS Amsterdam Marathon 2024: Een brede impactstudie.

Met dit onderzoek willen we onze stakeholders – en in het bijzonder de Gemeente Amsterdam, die als gastheer optreedt – meenemen in de impact die de marathon heeft op de stad Amsterdam. Die impact is meervoudig: economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch. Juist het in beeld brengen van de balans tussen deze pijlers is van groot belang. Een evenement als de TCS Amsterdam Marathon moet niet alleen economisch rendabel zijn, maar ook gezondheid bevorderend, sociaal verbindend en duurzaam georganiseerd worden. En daar gaan we ons ook de komende jaren verder hard voor maken.

Voor dit unieke impactonderzoek is nauw samengewerkt met het Lectoraat Sport Management & Sport Business van de Hogeschool van Amsterdam. We danken het lectoraat hartelijk voor hun expertise, betrokkenheid en grondige analyse.

Met deze publicatie hopen we niet alleen inzicht te geven, maar ook inspiratie te bieden. Want alleen samen kunnen we blijven bouwen aan een toekomst waarin grote sportevenementen, zoals de TCS Amsterdam Marathon, betekenisvol zijn voor mens, stad en samenleving.

René Wit en Matthijs Mennes
Directie
Le Champion

Voorwoord

Lectoraat Sport Management & Sport Business

Na tien jaar is het weer zover: een nieuw, uitgebreid onderzoek naar de impact van de TCS Amsterdam Marathon. In 2014 voerde de voorganger van ons lectoraat al een impactstudie uit. Dit jaar presenteren we nieuw en diepgaander onderzoek, dat de marathon niet alleen als sportief hoogtepunt beschouwt, maar ook als een evenement dat doorwerking heeft in de stad en op de nationale en internationale hardlooggemeenschap.

De TCS Amsterdam Marathon is meer dan een hardloopevenement. Op 20 oktober heb ik met eigen ogen kunnen zien dat het evenement een toonbeeld van saamhorigheid is, met lopers vanuit de hele wereld. Maar het is meer dan dat: de impact van het evenement reikt ver en omvat complexe onderwerpen – van gezondheid en sociale verbinding tot economie en duurzaamheid. In het onderzoek naar deze impact koos mijn lectoraat dit jaar voor een combinatie van deelstudies, waarmee we de volledige reikwijdte van deze impact in kaart brengen.

Als lector zie ik het als onze taak om inzicht te bieden in de waarde van sportevenementen voor de stad en haar inwoners. Bij de Hogeschool van Amsterdam zien we sport niet alleen als een doel op zich, maar ook als een middel om stedelijke uitdagingen aan te pakken. Dit onderzoek is daar een voorbeeld van.

Met de viering van 50 jaar TCS Amsterdam Marathon in 2025, laten we dat deze studie niet alleen terugkijken, maar ook vooruitblikken. Welke lessen nemen we mee naar de toekomst? Hoe zorgen we ervoor dat sportevenementen zoals deze een blijvende, positieve impact hebben op de stad en haar inwoners?

Ik nodig u van harte uit om in deze publicatie te ontdekken wat de TCS Amsterdam Marathon 2024 betekent voor Amsterdam. En vooral: om samen met ons verder te kijken naar de impact van sport in de stad van morgen.

Jan-Willem van der Roest
Lector Sport Management & Sport Business
Hogeschool van Amsterdam

Samenvatting resultaten: Impactstudie TCS Amsterdam Marathon

74+

Netwerkanalyse
Samenwerking met 74+ belanghebbende organisaties uit zowel de publieke als private sector

Gezondheidsimpact

14
weken

gemiddeld starten deelnemers 14 weken voorafgaand aan het evenement met trainen

2
uur

gemiddelde additionele beweegduur per deelnemer, per week in de voorbereiding

33,7
uur

totale additionele beweegtijd per deelnemer

45%

ging gezonder eten en drinken tijdens de voorbereiding

71%

is gemotiveerd door te gaan met sporten

219.050
uur

extra gesport door in totaal 6.500 deelnemende Amsterdammers

CO₂

Ecologische impact

84%

van de respondenten het belangrijk vindt dat de marathon duurzaam is

1/3

van de deelnemers is bereid meer te betalen of op een andere manier actief bij te dragen aan een duurzamer evenement

4.646 ton CO₂

wordt minimaal uitgestoten door reisbewegingen van deelnemers

Sociale impact

1.600

vrijwilligers

6

Amsterdamse atletiekverenigingen

80%

van de vrijwilligers waardeert de organisatie van het evenement met een 8 of hoger

93%

ervaarde plezier tijdens het evenement

1/5

heeft nieuwe vaardigheden geleerd

84%

heeft nieuwe mensen leren kennen

86%

ervaarde hun vrijwillige inzet als waardevolle bijdrage aan de hardloopgemeenschap

Economische impact

€14
miljoen

totale economische impuls in Amsterdam

Waarvan het grootste deel uit de bestedingsimpuls (overnachtingen en dagbesteding) komt:

Deelnemers: €8,9 miljoen

Bezoekers: €4,8 miljoen

Introductie: Een brede impactstudie

Hardloopevenementen brengen veel teweeg op gezondheidsgebied en daarnaast ook op organisatorisch, economisch, sociaal en ecologisch vlak. Le Champion, de organisatie achter de TCS Amsterdam Marathon, heeft Lectoraat Sport Management & Sport Business en Sport2B gevraagd een studie uit te voeren naar de impact van de TCS Amsterdam Marathon 2024.

De TCS Amsterdam Marathon heeft al vijftig jaar een vaste plek op de Amsterdamse sportkalender. Het evenement combineert een topwedstrijd op wereldniveau met een grootschalig loopevenement voor tienduizenden breedtesporters.

Onderzoek laat zien dat deelname aan internationale hardloopevenementen nog nooit zo populair is geweest (RunRepeat, 2019). Met ruim 48.000 aanmeldingen, waarvan 55% buiten Nederland uit maar liefst 147 nationaliteiten bevestigt de TCS Amsterdam Marathon dit beeld. De lopers namen deel aan verschillende afstanden: ruim 2.000 kinderen aan kinderlopen, 3.000 deelnemers (49% vrouw, 51% man) aan de TCS 8K, 19.500 deelnemers (43% vrouw en 57% man) voor de MIZUNO halve marathon en 22.500 deelnemers (27% vrouw en 73% man) voor de TCS Amsterdam Marathon.

Het evenement faciliteert meerdere deelnemende doelgroepen, van topsporters tot breedtesporters, van verschillende leeftijden. De gemiddelde leeftijd van de 2024 editie was 37 jaar. Op het gebied van competitieve hardloopervaring is ook veel variatie. De ervaring varieert van 0 tot 46 jaar, met een gemiddelde van 9 jaar. Dit geeft aan dat zowel beginners als ervaren lopers aan het evenement deelnemen.

Het faciliteren van (inter)nationale sportevenementen zoals de marathon van Amsterdam is een essentieel onderdeel van het Amsterdamse sportbeleid. Aansprekende top- en breedtesport evenementen zijn zichtbare showcases van het sportieve aanbod van de hoofdstad voor zowel actieve sporters als andere sportgenieters.

Deze rapportage presenteert een brede impactmeting. In totaal hebben er meer dan 5.000 mensen deelgenomen aan vijf deelstudies: een netwerk-analyse en vier studies over de gezondheids-, sociale en economische impact van het loopevenement.

De deelstudies vullen elkaar aan. De netwerk-analyse visualiseert de multisectorale betrokkenheid van talloze publieke en private organisaties. De sociale impactstudie zoomt in op persoonsniveau en brengt de ervaring van 1600 vrijwilligers in kaart. De economische impactstudie richt zich op de gemeente Amsterdam en laat zien dat internationale deelnemers en bezoekers de grootste economische impact op de Amsterdamse economie genereren, in vergelijking met in Nederland woonachtige deelnemers. Internationale reisbewegingen hebben daarentegen ook een grote ecologische voetafdruk, gemeten in CO₂ uitstoot. De gezondheidsimpactstudie toont aan dat TCS Amsterdam Marathon bijdraagt aan een gezonde en actieve leefstijl.

De deelstudies worden nu in detail per hoofdstuk gepresenteerd.

Introduction: A broad impact study

Running events have a significant impact on organizational, economic, social, health and ecological levels. Le Champion, the organisation behind the TCS Amsterdam Marathon, commissioned the professorship Sport Management & Sport Business from the Amsterdam University of Applied Sciences and Sport2B to conduct an impact study on the TCS Amsterdam Marathon 2024.

The TCS Amsterdam Marathon has held a prominent place on Amsterdam's sports calendar for fifty years. The event combines a world-class elite race with a large-scale running event for tens of thousands athletes.

Research shows that participation in international running events has never been more popular (RunRepeat, 2019). With over 48,000 registrations – 55% of whom came from outside the Netherlands and representing no fewer than 147 nationalities – the TCS Amsterdam Marathon confirms this trend. Participants competed in various distances: over 2,000 children in the Kids Runs, 3,000 participants (49% female, 51% male) in the TCS 8K, 19,500 runners (43% female, 57% male) in the MIZUNO half Marathon, and 22,500 runners (27% female, 73% male) in the full TCS Amsterdam Marathon.

The event accommodates a wide range of participants, from elite to recreational runners and across various age groups. The average age in the 2024 edition was 37 years. Competitive running experience also varied greatly, ranging from 0 to 46 years, with an average of 9 years. This indicates that both beginners and seasoned runners take part in the event.

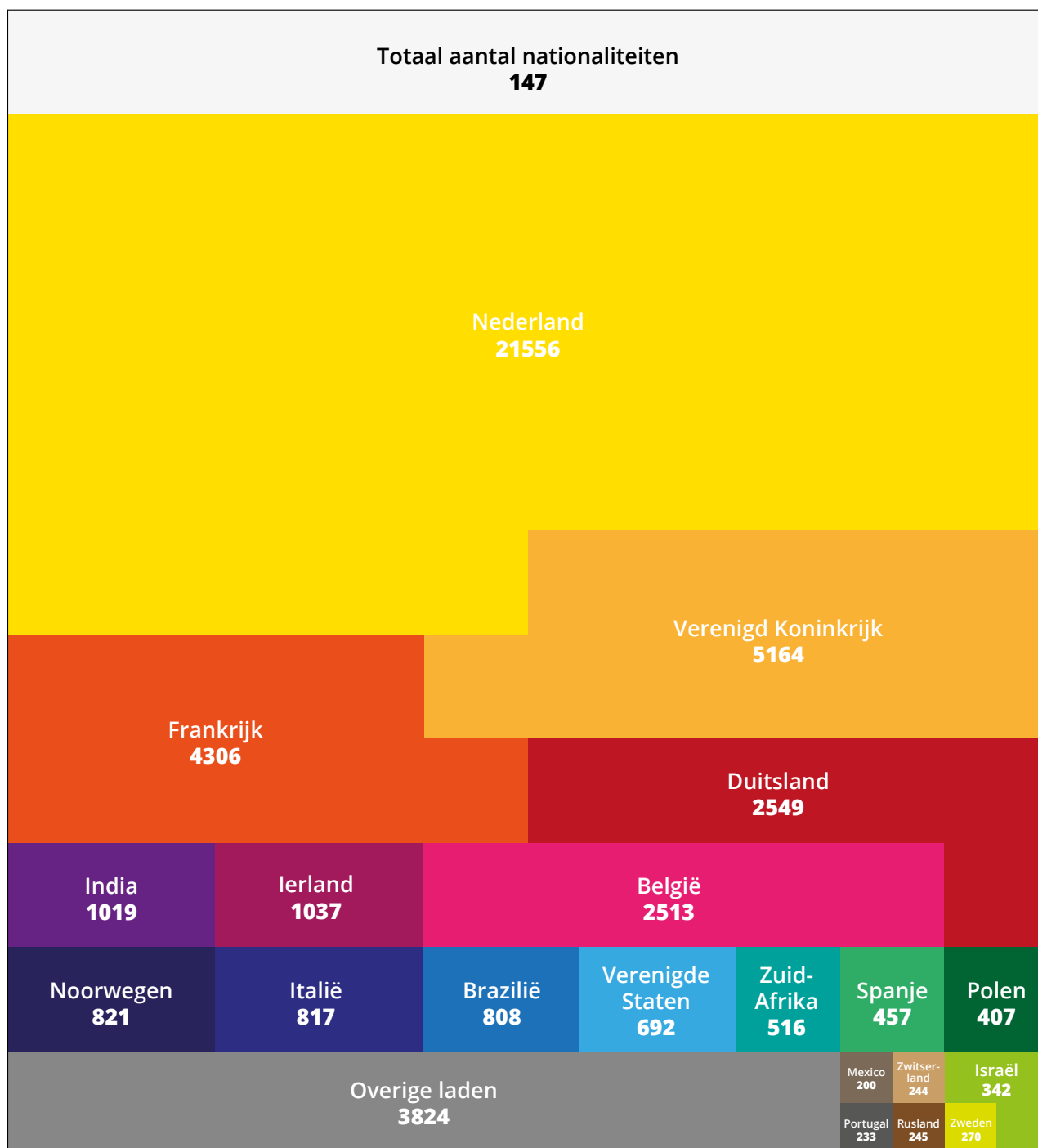
Facilitating (inter)national sporting events such as the Amsterdam marathon is a vital part of Amsterdam's sports policy. High-profile elite and mass participation events serve as visible showcases of the city's sports offerings, for both active participants and other sports enthusiasts.

This report presents a broad impact study. In total, more than 5,000 people participated in five sub-studies: a network analysis and four sub-studies focusing respectively on the health, social, economic, and ecological impacts of the event.

The sub-studies are complementary. The network analysis visualizes the multi-sectoral involvement of numerous public and private organizations. The social impact study zooms in on the individual level, mapping the experiences of volunteers. The economic impact study focuses on the city of Amsterdam and shows that international participants and visitors generate the greatest economic contribution to the local economy, compared to participants residing in the Netherlands. However, international travel also accounts for the largest ecological footprint, measured in CO₂ emissions. The health impact study demonstrates that the TCS Amsterdam Marathon contributes to a healthy and active lifestyle.

The sub-studies are now presented in detail per chapter.

Aantal deelnemers per nationaliteit

Deel 1: Netwerkanalyse

De TCS Amsterdam Marathon brengt niet alleen vele deelnemers en toeschouwers op de been, ook een grote verscheidenheid aan organisaties uit zowel de publieke als de private sector zijn betrokken bij het evenement. Deze analyse brengt dit netwerk in kaart.

Het netwerk in kaart brengen

Het organiseren van grote (internationale) sportevenementen vereist de vorming van inter-organisatorische relaties tussen stakeholder-groepen; in het bijzonder sportorganisaties, gemeente, media, sponsors, de lokale gemeenschap en de medewerkers van de organisatie van het evenement (Parent & Smith-Swan, 2013). Daarmee is het stakeholdernetwerk van een groot sportevenement een multisectoraal netwerk met non-profit-, profit- en publieke organisaties, ofwel publieke en private partijen (Geeraert & Noij, 2024).

Voor het evenement komen en werken deze organisaties, al dan niet in subnetwerken, samen aan één of meerdere gemeenschappelijk(e) doel(en) met de TCS Amsterdam Marathon als platform. Door aan te sluiten bij beleidsdoelen rondom sport en bewegen en lokale samenwerkingsverbanden aan te gaan, kan impact verder worden vergroot (Hover et al., 2020).

Netwerken van private en publieke partijen spelen een cruciale rol in zowel de platformfunctie van topsportevenementen als bij het realiseren van gedeelde maatschappelijke waarde en doelen. (Geeraert & Noij, 2024). Voorbeelden van het beschermen van publieke waarde zijn gezamenlijke inspanningen om de **ecologische impact** van (top)sportevenementen te verkleinen, maar ook het betrekken van kwetsbare groepen bij het evenement en het promoten van deelname ter bevordering van de inclusiviteit en de **gezondheid** (o.a. van Bottenburg & Noij, 2022). Dit laatste kan zich uiten in het organiseren van side-events

om ook groepen mensen aan te spreken die niet in staat zijn om een (halve) marathon hard te lopen of zich daartoe niet aangetrokken voelen. Bijvoorbeeld korte(re) lopen voor kinderen en volwassenen, maar ook aanpassingen doen om de wedstrijd toegankelijk te laten zijn voor minder validen. Hiermee kan een organisatie haar maatschappelijke en gezondheidsimpact verbreden en vergroten. Een evenement kan ook als platform dienen om bewustzijn te creëren rondom duurzaamheid.

Publieke waarde wordt gecreëerd wanneer het evenement leidt tot gedeelde trots, plezier en (sociale) verbinding onder de (lokale) bevolking (o.a. Schoemaker, et al., 2023). Een voorbeeld van creatie van (sociale) verbinding tijdens een (top)sportevenement is het doen van vrijwilligerswerk. Onder **vrijwilligers** wordt sociale verbinding, specifiek interpersoonlijke relaties en netwerkmogelijkheden, ervaren als een van de belangrijke motieven om vrijwilliger te zijn (Mair, 2021). Ook juist binnen publiek-private samenwerkingen kan publieke waarde creatie plaatsvinden, bijvoorbeeld door duurzame relaties die ontstaan vanwege samenwerkingen rondom het evenement tussen sportorganisaties, het bedrijfsleven, lokale overheden en soms ook culturele en kennisinstellingen (o.a. van Bottenburg et al. 2015).

Onderzoeksaanpak

Voor deze deelstudie zijn vier bronnen gebruikt om tot een zo volledig mogelijke lijst van organisaties te komen.

- Bezoek Marathon Expo van de TCS Amsterdam Marathon en gesprekken met standhouders
- Analyse van interne documenten verkregen via Le Champion
- Le Champion website
- Gesprekken met de organisatie Le Champion

Deel 2: Gezondheidsimpact

Een belangrijke vorm van maatschappelijke waarde van breedtesportevenementen is de gezondheidsimpact. De visie van Le Champion is om mensen te motiveren en te faciliteren om in beweging te komen. De positieve bijdrage aan gezondheid door deelname aan een hardloopevenement is door de jaren heen ook een steeds belangrijkere reden geworden voor deelnemers om deel te nemen (RunRepeat, 2019).

De centrale vraag in deze deelstudie is hoe deelname aan het evenement heeft bijgedragen aan gezondheid bevorderend gedrag.

Gezondheidsimpact in kaart brengen

Hardloopevenementen kunnen gezondheidsbevorderende lichaamsbeweging stimuleren. Deelnemers trainen voorafgaand aan het evenement; dit vergt inspanning van een langere duur in gemiddelde tot zware intensiteit. Deelnemers van hardloopevenementen beginnen gemiddeld acht tot negen weken voorafgaand aan een evenement (Helsen & Scheerder, 2020). Onderzoek naar de TCS Amsterdam Marathon 2014 laat zien dat de helft van alle deelnemers destijds meer is gaan trainen en 60% gaf aan zich gezonder te zijn gaan voelen dankzij hun deelname (Baart de la Faille-Deutekom & Verhoogt, 2014). Een onderzoek naar Parkrun in Arnhem toont aan dat zonder het evenement tweederde (waarschijnlijk) op de ochtend van het evenement niet zouden zijn gaan hardlopen (Schoemaker, 2016).

Ook kan een hardloopevenement langdurig, dus na het evenement, mensen in beweging houden. Uit een studie naar het programma van Start to Run van de Atletiekunie bleek tweederde van de deelnemers viereuhalf maand na het programma nog steeds hard te lopen (Ooms et al., 2013). Zo kunnen breedtesportevenement bijdragen aan een gezonde levensstijl en het terugdringen van obesitas en overgewicht.

In deze deelstudie omschrijven we de gezondheidsimpact van de TCS Amsterdam Marathon 2024 aan de hand van een aantal aspecten. Naast de ervaren fysieke, mentale en emotionele gezondheid, berekenen we de additionele beweegminuten.

De gezondheidsimpact van een beweeginterventie of -activiteit kan worden uitgedrukt in additionele bewegingsminuten (ABM). Dat zijn de minuten die deelnemers extra zijn gaan sporten tijdens een interventie of in de voorbereiding van een evenement. Onder de ABMs valt de extra tijd die mensen besteden aan intensief sporten in de voorbereiding, tijdens en na het evenement. Dit zijn dus de beweegminuten die toegeschreven kunnen worden aan deelname aan een evenement, in dit geval de TCS Amsterdam Marathon. We gebruiken hiervoor een gestandaardiseerd meetinstrument: de ABM-vragenlijst (Schoemaker & van Genderen, 2018).

Onderzoeksaanpak

Voor de gezondheidsimpact zijn twee enquêtes verstuurd naar 10.000 deelnemers. De eerste enquête werd verstuurd vlak na het evenement en de tweede enquête drie maanden na het evenement. Het doel van de vervolgenquête was om de langetermijnimpact van deelname aan het evenement in kaart te brengen.

Eerste enquête met 1.233 respondenten **Tweede enquête met 485 respondenten**

Bij de eerste enquête is er sprake van overrepresentatie van respondenten die deelnamen aan de TCS Amsterdam Marathon. Bij beide enquêtes is er sprake van een lagere respons onder deelnemers aan de ½ marathon en de 8 kilometer dan verwacht op basis van de verdeling deelnemers over afstanden. Zie tabel 1 voor verdeling respondenten naar gelopen afstand.

	Percentage deelnemers loopevenement	Percentage respondent(en) enquête 1	Percentage respondent(en) enquête 2
marathon	50.0	65.6	46
halve marathon	43.3	31.4	19
8 kilometer	6.7	2.8	1.2
onbekend	nvt	0	33.8

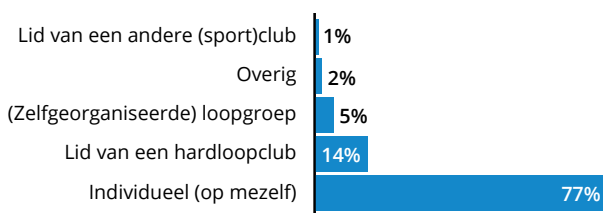
Tabel 1: Overzicht percentages evenementdeelnemers en respondenten van de eerste en tweede enquête.

Resultaten

Een indicatie van goede gezondheid is de verhouding lengte-gewicht. Deze verhouding kan worden gemeten met de BMI (Body Mass Index) maat. Er zijn BMI-waarden berekend tussen 16,5 – 40,7 kg/m². Met de gemiddelde waarde van 23 kg/m² voldoen de meeste respondenten aan de richtlijn ‘gezond gewicht’ (18,5-25 kg/m²).

Trainingsvorm en -duur

De meeste deelnemers begonnen 12 weken (22%) of 16 weken (14%) van tevoren met hun training. 11% begon 20 weken van tevoren met trainen voor de TCS Amsterdam Marathon. De meesten training individueel; figuur 2 toont de verdeling organisatievormen.

Figuur 2: Verdeling organisatievormen voor training voorafgaand aan TCS Amsterdam Marathon.

Gemiddelde totale additionele beweegtijd in de voorbereiding van het evenement:

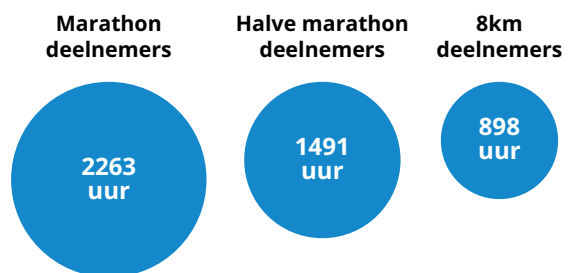

Gemiddelde additionele beweegduur per week in de voorbereiding van het evenement

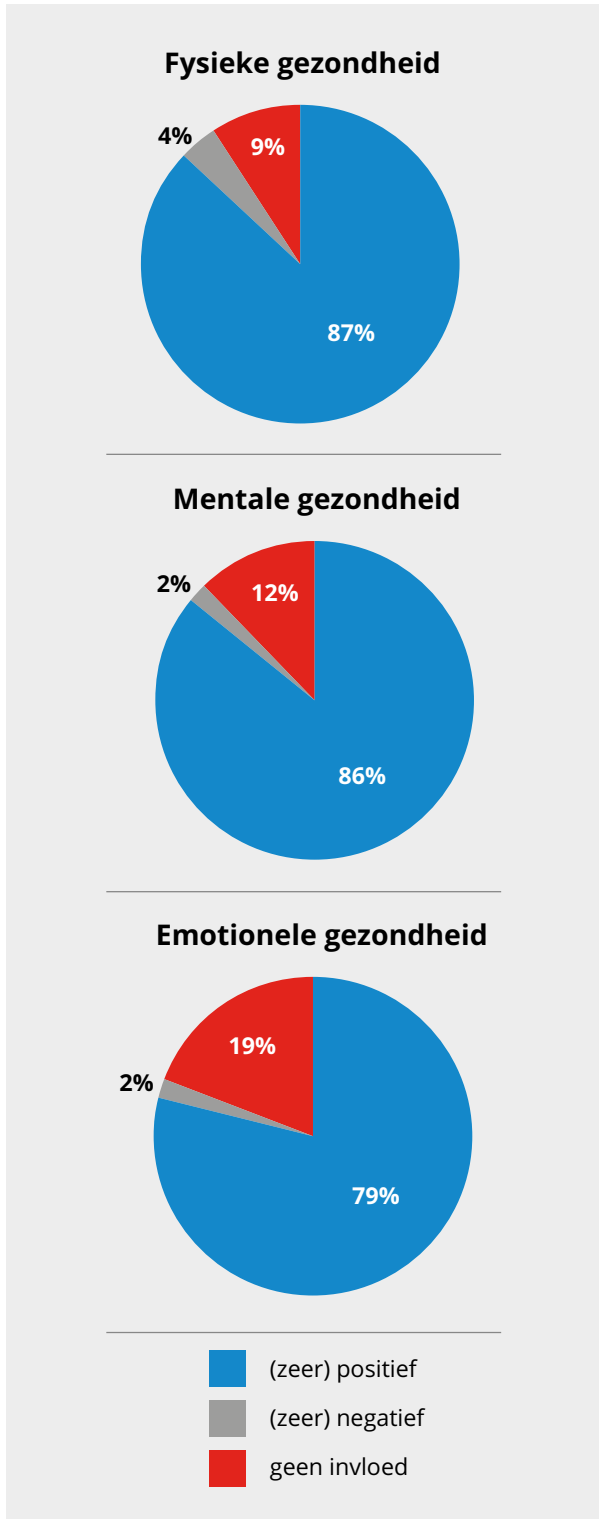
Deelnemers aan de marathon trainden aanzienlijk meer dan zowel halve marathon- als 8 km-lopers.

Belangrijke data uren per afstand:

Het aantal additionele bewegingsminuten was het hoogst onder deelnemers tussen 61-70 jaar, met 2.261 minuten.

Er werd geen significant verschil in ABMs gerapporteerd tussen in Nederland woonachtige deelnemers en deelnemers van buiten Nederland.

Figuur 3: Resultaten ervaren impact van deelname op fysieke, mentale en emotionele gezondheid.

In de **vervolgenquête** gaven respondenten aan hoeveel minuten zij gemiddeld per week sporten en hoeveel minuten per week zij zouden sporten als het evenement niet had plaatsgevonden. Hiermee kan het aantal extra beweegminuten per week worden berekend die deelnemers toeschrijven aan hun deelname aan het evenement. Deze beweegminuten kunnen zowel hoger, lager als neutraal zijn ten opzichte van het aantal minuten dat zij nu sporten. Deelnemers kunnen bijvoorbeeld een hogere motivatie voor sporten hebben gekregen door deelname aan het evenement, of juist een lagere motivatie doordat zij geen doel meer hebben om voor te trainen of geblesseerd zijn geraakt.

Gemiddelde additionele beweegminuten per week na het evenement

Fysieke, mentale en emotionele gezondheid

Deelnemers hebben aangegeven in hoeverre deelname aan het evenement de tevredenheid over hun fysieke, mentale en emotionele gezondheid heeft beïnvloed (zie figuur 3). Fysieke gezondheid gaat over hoe goed je lichaam werkt en of je sterk en fit bent. Mentale gezondheid is de manier waarop je je verhoudt tot jezelf en tot anderen, hoe je omgaat met de uitdagingen in het dagelijks leven. Het heeft te maken met hoe je denkt, leert en problemen oplost. Emotionele gezondheid gaat over hoe je omgaat met gevoelens, zoals blij zijn of verdrietig zijn. De resultaten laten zien dat de meeste deelnemers over het algemeen een positieve impact ervaren.

Voedingspatroon

Meer dan de helft van de deelnemers (52%) gaf aan hun voedingspatroon niet te hebben veranderd in aanloop naar het evenement. De resultaten laten zien dat 45% van de deelnemers een gezonder dieet heeft gevolgd. Minder alcohol, suiker en bewerkt voedsel en meer water en vezelrijk eten werden genoemd door deelnemers.

“Geen alcohol de maand voor het evenement.”

“Minder suiker en geen alcohol.”

“Meer groenten en fruit gegeten.”

Ten slotte gaf 2% aan ongezonder te zijn gaan eten.

Blessures

Naast de impact op de motivatie en de fysieke, mentale en emotionele gezondheid is ook onderzocht welke fysieke gevolgen deelnemers hebben ervaren als gevolg van hun deelname aan het evenement. Spierpijn bleek een veelvoorkomend effect te zijn. Een meerderheid (60%) gaf aan enige mate van spierpijn te hebben overgehouden aan deelname, terwijl een kwart (26%) aangeeft veel spierpijn te hebben ervaren. Slechts een kleine groep respondenten (14%) had geen spierpijn na deelname aan het evenement.

Daarnaast werd gekeken naar het optreden van blessures als gevolg van deelname aan het evenement. De overgrote meerderheid (79%) heeft geen blessure opgelopen. Een kleiner percentage (7%) ervoer een blessure die vanzelf overging, terwijl een kleine groep (7%) medische hulp zocht vanwege een blessure. Ook kampten een aantal respondenten (6%) voorafgaand aan het evenement al met een blessure.

Motivatie om te blijven sporten

71% aan dat zij het (heel erg) eens zijn met de stelling dat deelname aan de marathon hun motivatie heeft verhoogd om te blijven sporten. Een neutrale houding werd gerapporteerd door 23% van de deelnemers, terwijl slechts 6% het (heel) oneens was met de stelling. Dit suggereert dat deelname aan de TCS Amsterdam Marathon een positief effect heeft op de motivatie om door te gaan met trainen/sporten.

Naast de algemene motivatie om te blijven sporten, blijkt uit de vragenlijst dat deelname aan de marathon ook een sterke motivatie vormt om in de toekomst opnieuw deel te nemen aan een hardloopevenement. Van de respondenten geeft een ruime meerderheid (79%) aan dat zij het (heel erg) eens zijn met de stelling dat de marathon hen heeft gemotiveerd om opnieuw mee te doen aan een hardloopevenement. Slechts een klein deel (4%) was het hier (heel erg) mee oneens.

CONCLUSIE

De resultaten van de gezondheidsimpact tonen aan dat deelnemers overwegend individueel trainen en dat deelname aan een evenement een belangrijke stimulans is om sportactiviteit te verhogen, met gemiddeld twee uur extra trainen per week in aanloop naar het evenement. Daarnaast geeft meer dan 70% aan gemotiveerd te zijn om door te gaan met sporten.

Deel 3: Sociale impact

Grote sportevenementen kunnen sociale impact maken. Sociale impact gaat over het positieve effect dat een activiteit heeft op mensen of gemeenschappen.

In deze deelstudie brengen we de ervaren impact onder vrijwilligers in kaart. Aan het evenement werkten ongeveer 1.600 vrijwilligers mee: vrijwilligers verbonden aan Le Champion (800 personen), vrijwilligers verbonden aan zes Amsterdamse atletiekverenigingen (700 personen), en studenten en individuele vrijwilligers (100 personen). De gemiddelde leeftijd was 60 jaar.

Sociale impact in kaart brengen

De ervaring van vrijwilligers bij (grote) sportevenementen is een concreet voorbeeld van sociale impact. De ervaring van vrijwilligers kent vier aspecten: plezier, vaardigheden ontwikkelen, netwerk mogelijkheden, en gemeenschapsgevoel.

Een van de belangrijkste redenen om vrijwilligerswerk te doen is om plezier te beleven. Extrinsieke beloningen, zoals vrijwilligerskleding en de kans om topsporters te ontmoeten, kunnen eveneens motiverend werken (Solberg, 2003).

Het opdoen van werkervaring en (nieuwe) vaardigheden ontwikkelen wordt ook benoemd als belangrijke drijfveer voor vrijwilligerswerk. Dit wordt ook wel omschreven als onderdeel van persoonlijke groei of zelfs carrièreontwikkeling (Bang & Ross, 2009; Mair, 2021).

Vrijwilligerswerk wordt vaak als middel gezien om nieuwe mensen te ontmoeten en waardevolle connecties op te bouwen. De kans om interpersoonlijke relaties op te doen en persoonlijke of professionele netwerkmogelijkheden is een drijfveer voor vrijwilligers (Solberg, 2003).

Vrijwilligers zijn vaak ook gemotiveerd om bij te dragen aan iets groters; om onderdeel te zijn van een (sport)gemeenschap. Betrokkenheid bij een sport, nationale trots en gemeenschapsgevoel zijn hierin belangrijke aspecten (Bang & Ross, 2009; Mair, 2021).

Onderzoeksaanpak

Voor deze studie werd zowel kwalitatieve als kwantitatieve data verzameld.

Enquête met 276 respondenten onder Le Champion-vrijwilligers

Interviews met 11 vrijwilligers tijdens het bedankdiner

Interviews met 2 vrijwilligerscoördinatoren van Amsterdamse atletiekverenigingen

Resultaten

De top-5 redenen om vrijwilliger te zijn op de TCS Amsterdam Marathon

1. Ik vind het een leuke dag om van dichtbij mee te maken.
2. Ik wil graag iets doen om dit evenement mogelijk te maken.
3. Ik voel me betrokken bij de sport.
4. Ik haal er voldoening uit.
5. Ik wil graag iets terugdoen voor de hardloopgemeenschap.

Het was voor respondenten ook mogelijk om een eigen antwoord in te vullen als reden om vrijwilliger te zijn. Hieruit blijken ook persoonlijk welzijn en gezondheid belangrijke factoren: "Bezig blijven is goed voor lichaam en geest" en "Het geeft me energie" worden genoemd als redenen om vrijwilliger te zijn bij de TCS Amsterdam Marathon 2024. Anderen geven aan dat community belangrijk is: "Ik doe iets voor mijn eigen stad/buurt" of vermeldden dat de waardering vanuit deelnemers belangrijk voor ze is. Persoonlijke redenen kunnen ook een rol spelen, zo zegt een van de respondenten: "Ik kan mijn kinderen aanmoedigen bij het evenement".

Plezier en beloning

Plezier is een terugkomend thema in de top-5 redenen om vrijwilliger te zijn en komt ook naar voren in de interviews met vrijwilligers. De meeste vrijwilligers gaven aan dat zij plezier hebben gehad (93%) en een positieve sfeer hebben ervaren (95%). Daarnaast voelde 71% zich beloond voor hun inzet en vond 44% de taak die zij uitvoerden uitdagend.

80% van de vrijwilligers waardeert de organisatie van het evenement met een 8 of hoger. 90% van de vrijwilligers geeft aan opnieuw vrijwilliger te willen zijn bij de TCS Amsterdam Marathon in een toekomstige editie.

Vaardigheden ontwikkeling

Een ruime meerderheid gaf aan persoonlijke vaardigheden te hebben kunnen inzetten (60%), en 55% voelde zich hierin erkend.

Ruim één op de vijf (22%) vrijwilligers gaf aan nieuwe vaardigheden te hebben geleerd en 18% gaf aan werkervaring te hebben opgedaan.

Persoonlijke sociale netwerken

De sociale dimensie van het vrijwilligerswerk is sterk: 84% van de respondenten ontmoette nieuwe mensen en 5% zag waardevolle professionele connecties ontstaan.

“Het is een grote familie van vrijwilligers bij Le Champion.”

Vrijwilligers geven aan een gemixte groep prettig te vinden. Dit blijkt uit de open antwoorden van de vragenlijst: “Leuke mix van jong en oudere vrijwilligers” en “Leuke groep met ervaren collega’s en nieuwelingen zoals ik”.

De meerderheid van de vrijwilligers (76%) heeft al eerder vrijwilligerswerk gedaan voor hetzelfde evenement; dit laat zien dat vrijwilligers graag terugkeren. Ruim een kwart van de vrijwilligers (27%) is zelfs al 10 jaar of langer vrijwilliger bij Le Champion. Naast het vrijwilligerswerk voor Le Champion is ruim de helft (56%) van de vrijwilligers actief voor een club of vereniging, soms ook gerelateerd aan atletiek (16%), vaker is dit gerelateerd aan een andere sport (20%) of niet-sportgerelateerd (20%). Dit geeft aan dat de vrijwilligers van Le Champion maatschappelijk betrokken zijn en zich vaker op vrijwillige basis inzetten voor sport of andere doeleinden. Iets minder dan de helft van de vrijwilligers (44%) doet naast het vrijwilligerswerk voor Le Champion geen ander vrijwilligerswerk.

Figuur 4: Samenvatting sociale impact per stelling, percentage respondenten dat het eens en helemaal eens is met de stelling.

Bijdrage aan de een gemeenschap en sportbeleving

De meeste vrijwilligers (86%) vonden dat zij een waardevolle bijdrage leverden aan de hardlooptgemeenschap. 79% voelde zich onderdeel van een grotere groep en 67% gaf aan van de sport te hebben genoten.

“Als er geen vrijwilligers zijn, kan ik zelf ook niet doen wat ik leuk vind.”

De sociale impact is vooral hoog in sociaal-emotionele onderdelen zoals plezier, verbondenheid en waardering. Professionele leerdoelen blijken voor deze doelgroep van ondergeschikt belang. Figuur 4 geeft een overzicht van alle stellingen uit de enquête.

CONCLUSIE

De ervaring van vrijwilligers bij (grote) sportevenementen is een concreet voorbeeld van sociale impact. Vrijwilligers worden vaak gemotiveerd door de wens om bij te dragen aan een collectief doel en ervaren tijdens het evenement een gevoel van waardering, trots en verbondenheid.

De resultaten wijzen op een duidelijke sociale impact van de TCS Amsterdam Marathon 2024. Vrijwilligers voelen zich gewaardeerd, betrokken en verbonden met de gemeenschap. Thema's zoals plezier, sfeer, sociale interactie en het leveren van een betekenisvolle bijdrage scoren hoog waardoor vrijwilligers van plan zijn om zich in de toekomst weer te verbinden aan het evenement. De duurzame betrokkenheid van Amsterdamse atletiekverenigingen laat bovendien de sterke gemeenschapsbinding en langdurige loyaliteit zien. Bovendien blijven veel vrijwilligers ook na het evenement actief in hun gemeenschap, wat leidt tot duurzame sociale betrokkenheid.

Deel 4: Economische impact

De omvang en het internationale karakter van het deelnemersveld maken dat de TCS Amsterdam Marathon naast een iconisch sportevenement ook een significante bestedingen-magneet is. De tienduizenden deelnemers en bezoekers genereren in het evenementweekend een aantrekkelijke bestedingsimpuls voor de Amsterdamse economie.

Dit hoofdstuk biedt inzicht in de economische impact van de TCS Amsterdam Marathon.

Economische impact in kaart brengen

Sport2B en de HvA hanteren bij deze Economische Impact Analyse (EIA) de richtlijn zoals ontwikkeld door de landelijke Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Deze methode is ook onderschreven door de Nederlandse Sportraad (2018; zie ook Werkgroep Evaluatie Sportevenementen 2010).

Vanwege de algemeen geaccepteerde standaard-aanpak en eenvoudige uitvoerbaarheid is de EIA in ons land al jarenlang de meest gebruikte methode in het economisch evenementen-onderzoek. Hierdoor kunnen economische analyses van diverse (sport)evenementen goed worden vergeleken. Ook bij het onderzoek dat in 2014 is uitgevoerd naar de economische betekenis van de Amsterdam Marathon is de EIA-methode gehanteerd.

De EIA focust op het berekenen van de additionele bestedingen die door een evenement worden gegenereerd in een vastgesteld onderzoeksgebied.

Onder additionele bestedingen worden in dit verband verstaan:

- bestedingen afkomstig van buiten het onderzoeksgebied (gemeente Amsterdam), die neerslaan binnen het vastgestelde gebied, die bovendien
- direct gerelateerd zijn aan het evenement. Met andere woorden: zij zouden zonder het evenement niet hebben plaatsgevonden.

Dit brengt met zich mee dat het onderzoek zich toespitst op bestedingen die specifiek vanwege de TCS Amsterdam Marathon van elders in Nederland of vanuit het buitenland naar de hoofdstad zijn gevloeid.

In de WESP-richtlijn wordt economische impact gedefinieerd als de 'extra bestedingen in een gebied als gevolg van een evenement'. Het gaat hierbij uitsluitend om de directe economische impact. Ofwel de korte termijn impact, zonder de eventuele 'rimpeleffecten' van de indirecte en afgeleide bestedingen.

Een beperking van de EIA-methode is dat de kosten van een evenement buiten beschouwing blijven. Het is daarom geen afgewogen evaluatie-instrument voor beleidsmakers.

Onderzoeksaanpak

De economische impact van de TCS Amsterdam Marathon bestaat uit de additionele bestedingen van vier 'impactbronnen'. Het betreft de additionele bestedingen van deelnemers, bezoekers, Le Champion als organisator en mediavertegenwoordigers (bijvoorbeeld journalisten, fotografen, cameramensen, etc.). De benodigde inzichten over omvang, aard en herkomst van deze bestedingen zijn verkregen via vier deelonderzoeken.

Deelnemersenquête met 1.258 respondenten

Bezoekersenquête met 219 reseedenten

Analyse van geldstromen (inkomsten en bestedingen) Le Champion

Het economisch impactonderzoek richt zich op de deelnemers (en bezoekers) van de drie grotere loopevenementen: de TCS Amsterdam Marathon, de Mizuno halve Marathon en de TCS 8K run. De twee kleinste, de Kinderlopen en de Good Morning Run leiden niet tot relevante lokale bestedingen. Zij zijn daarom buiten beschouwing gelaten.

De verzamelde inzichten zijn ingevoerd in een economisch rekenmodel. Daarmee is voor elk van de vier impactbronnen de additionele bestedingsimpuls voor de Amsterdamse economie vastgesteld. Het totaal van deze uitkomsten vormt de economische impact van de TCS Amsterdam Marathon.

Resultaten

Dit hoofdstuk bevat de uitkomsten van de vier impactbronnen. In vier paragrafen wordt de additionele lokale bestedingsimpuls besproken van achtereenvolgend: de deelnemers, de bezoekers, de organisatie en de mediavertegenwoordigers.

Deelnemers

Het is van belang vast te stellen hoeveel deelnemers kunnen worden aangemerkt als *additioneel*. Voor additionele deelnemers geldt dat zij buiten Amsterdam woonachtig zijn én op 20 oktober niet in Amsterdam zouden zijn geweest als het loop-evenement niet was georganiseerd. Zie tabel 2 voor het overzicht additionele deelnemers uit Nederland (buiten Amsterdam) en buiten Nederland.

De bestedingsimpuls onder de additionele deelnemers wordt berekend op basis van twee aspecten: uitgaven aan overnachtingen en aan dagbestedingen. Voor de berekening van verblijfskosten is rekening gehouden met type verblijf en kosten per nacht.

Van de deelnemers uit de rest van Nederland gaf 14% aan te overnachten, gemiddeld verbleven zij 1,4 nachten in Amsterdam. Daarvan verbleef 39% bij familie en vrienden, de rest verbleef in betaalde accommodaties. In totaal waren Nederlandse deelnemers goed voor ca 1.600 overnachtingen in de gemeente Amsterdam.

Amsterdam	18%	6.500
Overig Nederland	32%	11.800
Waarvan additioneel	86%	10.200
Buitenland	50%	18.600
Waarvan additioneel	89%	16.500
Totaal deelnemers		36.900
Totaal additioneel		26.700

Tabel 2: Herkomst en verdeling additionele en niet-additionele deelnemers

Overnachtende buitenlandse deelnemers gaven aan gemiddeld 3,3 overnachtingen te hebben. In totaal waren de deelnemers aan de TCS Amsterdam Marathon goed voor ca. 53.000 additionele overnachtingen. Daarvan vonden er ca. 42.500 plaats in de gemeente Amsterdam.

Uitgaven overnachtingen in Amsterdam: €4,7 miljoen door buitenlandse deelnemers €140.000 door deelnemers uit de rest van Nederland.

Naast de bestedingen aan verblijfsaccommodaties hebben deelnemers aan de TCS Amsterdam Marathon ook overdag uitgaven gedaan in de hoofdstad. Bijvoorbeeld aan eten en drinken, (openbaar) vervoer, parkeren, souvenirs, etc. Deze uitgaven komen ten goede aan de Amsterdamse economie.

Nederlandse deelnemers gaven op de dag van de TCS Amsterdam Marathon in Amsterdam gemiddeld 21 euro uit. Buitenlandse deelnemers spendeerden gemiddeld 108 euro. Gezamenlijk waren de 26.700 additionele deelnemers goed voor een lokale bestedingsimpuls van 2 miljoen euro op de dag van de TCS Amsterdam Marathon.

Veel deelnemers verbleven meerdere dagen in Amsterdam. Nederlandse deelnemers met minimaal één overnachting verbleven *naast de wedstrijddag* gemiddeld 0,4 extra dagen in de hoofdstad. Zij waren daarmee goed voor een kleine 600 extra verblijfsdagen. Buitenlandse overnachters verbleven gemiddeld 2,2 extra dagen in Amsterdam, wat zich vertaalt in bijna 34.400 extra verblijfsdagen. In totaal hadden deelnemers uit de rest van Nederland en het buitenland daarmee *naast hun aanwezigheid op de wedstrijddag* ongeveer 35.000 extra verblijfsdagen in Amsterdam.

Tijdens deze extra dagen in Amsterdam spendeerden Nederlandse deelnemers gemiddeld 48 euro. Buitenlandse deelnemers gaven gemiddeld 77 euro per dag uit. In totaal spendeerden deelnemers tijdens hun extra verblijfsdagen ca. 2,7 miljoen euro in Amsterdam.

Veel deelnemers (83%) hebben de Marathon Expo bezocht, 46% heeft daar ook uitgaven gedaan. Gemiddeld gaven deelnemers €80 uit. Deze uitgaven zijn onderdeel van de lokale bestedingen die deelnemers en bezoekers hebben opgegeven in de enquêtes. Omdat een groot deel van de standhouders op de Marathon Expo buiten Amsterdam hun thuisbasis had vloeide een deel van deze bestedingen naar bestemmingen buiten Amsterdam. Dit leidt tot een correctie op de lokale bestedingsimpuls van €700.000.

De additionele Nederlandse en buitenlandse deelnemers zorgden met hun uitgaven aan overnachtingen en dagbestedingen voor een bestedingsimpuls van €8,9 miljoen voor de Amsterdamse economie (zie tabel 3).

Bezoekers

Op 20 oktober waren vele duizenden mensen als toeschouwer of supporter aanwezig langs het parcours, in het gebied rond het Stadionplein of in het Olympisch Stadion. Sommigen kwamen om de wereldtoppers in de wedstrijd te aanschouwen, anderen kwamen vrienden of familieleden aanmoedigen of gewoon even genieten van de unieke sfeer van de Amsterdamse stadsmarathon.

De vele bezoekers die dankzij de TCS Amsterdam Marathon in de stad aanwezig waren zorgden voor significante bestedingen in de lokale Amsterdamse economie. Zij gaven geld uit aan eten en drinken, aan (openbaar) vervoer en parkeren, aan winkelen

en andere activiteiten. Bovendien kozen veel buitenlandse bezoekers – veelal meereizende familieleden van deelnemers – ervoor om enkele dagen in Amsterdam te verblijven.

Hoeveel bezoekers de TCS Amsterdam Marathon in totaal trekt is lastig hard te maken. Schattingen lopen in de tienduizenden. Langs het grootste deel van het parcours zijn vooral veel Amsterdammers te vinden die in of nabij hun eigen straat of buurt van het evenement genieten. Voor zover deze bezoekers (ook wel ‘toeschouwers’) al bestedingen doen zijn deze niet additioneel.

Het bezoekersonderzoek is toegespitst op bezoekers in en rond het Olympisch Stadion. Daar bevindt zich - zeker rond de start en finishmomenten - zowel de meeste meereizende bezoekers als de grootste populatie autonome bezoekers die niet woonachtig zijn in Amsterdam.

Ook bij de bezoekersbestedingen is het noodzakelijk vast te stellen welk deel van de bestedingen als additioneel kan worden beschouwd. Hiervoor zijn dezelfde percentages gebruikt als bij de deelnemers: 86% voor bezoekers uit Nederland, buiten Amsterdam, en 89% voor bezoekers buiten Nederland. Dat komt neer op ca. 17.900 additionele bezoekers, waarvan 10.400 uit Nederland en 7.500 uit het buitenland.

In totaal gaven ca 7.100 additionele bezoekers aan dat zij bij hun trip naar Amsterdam ook minimaal één overnachting hadden. Zij waren daarmee goed voor in totaal ca. 21.900 additionele overnachtingen, waarvan ca. 20.400 in de gemeente Amsterdam. Buitenlandse bezoekers waren goed voor ca. 19.400 van deze overnachtingen in de hoofdstad.

	Overig Nederland	Buitenland	TOTAAL
Overnachtingen	€ 140.000	€ 4.700.000	€ 4.800.000
Dagbestedingen - dag Marathon	€ 210.000	€ 1.800.000	€ 2.000.000
Dagbestedingen - overige dagen	€ 30.000	€ 2.700.000	€ 2.700.000
Totaal	€ 380.000	€ 9.200.000	€ 9.600.000
Correctie op Expo-bestedingen			€ 700.000
Totaal			€ 8.900.000

Tabel 3: Totale bestedingen deelnemers

	Overig Nederland	Buitenland	TOTAAL
Overnachtingen	€ 50.000	€ 2.100.000	€ 2.200.000
Dagbestedingen - dag Marathon	€ 530.000	€ 900.000	€ 1.400.000
Dagbestedingen - overige dagen	€ 30.000	€ 1.300.000	€ 1.300.000
Totaal	€ 610.000	€ 4.300.000	€ 4.900.000
Correctie op Expo-bestedingen			€ 100.000
Totaal			€ 4.800.000

Tabel 4: Totale bestedingen bezoekers

In totaal gaven additionele bezoekers ca 2,2 miljoen euro uit aan overnachtingen in de gemeente Amsterdam.

Ook voor de bezoekers is een dagbestedingsimpuls berekend. Additionele Nederlandse bezoekers gaven op de dag van de TCS Amsterdam Marathon in Amsterdam gemiddeld 51 euro uit. Buitenlandse bezoekers spendeerden gemiddeld 124 euro. Gezamenlijk waren de 17.900 additionele bezoekers goed voor een lokale bestedingsimpuls van ruim 1,5 miljoen euro.

Veel bezoekers verbleven meerdere dagen in Amsterdam. Nederlandse bezoekers met minimaal één overnachting verbleven *naast de wedstrijddag* gemiddeld 0,8 extra dagen in de hoofdstad. Zij waren daarmee goed voor een kleine 500 extra verblijfsdagen. Buitenlandse overnachters verbleven gemiddeld 2,2 extra dagen in Amsterdam, wat zich vertaalt in ruim 14.600 extra verblijfsdagen. In totaal hadden deelnemers uit de rest van Nederland en het buitenland daarmee *naast hun aanwezigheid op de wedstrijddag* ongeveer 15.100 extra verblijfsdagen in Amsterdam.

Tijdens deze extra dagen in Amsterdam spendeerden Nederlandse bezoekers gemiddeld 53 euro. Buitenlandse bezoekers gaven gemiddeld 89 euro per dag uit. In totaal spendeerden bezoekers tijdens hun extra verblijfsdagen ca. 1,3 miljoen euro in Amsterdam.

Ook bezoekers hebben de Marathon Expo bezocht. 23% van de bezoekers gaf aan een bezoek te

hebben gebracht en 40% daarvan heeft gemiddeld €70 uitgegeven. Omdat een deel van deze bestedingen via de standhouders doorvloeien naar locaties buiten Amsterdam wordt een neerwaartse correctie van €100.000 toegepast op de bezoekersbestedingen.

De additionele Nederlandse en buitenlandse bezoekers zorgden met hun uitgaven aan overnachtingen en dagbestedingen voor een bestedingsimpuls van 4,8 miljoen euro voor de Amsterdamse economie (zie tabel 4).

Organisatie

De organisatie van de TCS Amsterdam Marathon was in handen van Stichting Sportevenementen Le Champion. De organisatie heeft ten behoeve van het evenement producten en diensten moeten inkopen of inhuren. Voorbeelden van dergelijke kostenposten (uitgaven) zijn de huur van het Olympisch Stadion en de uitgaven aan personen en materialen voor het afzetten en beveiligen van het parcours.

Aan de andere kant van de evenementbegroting staan batenposten (inkomsten) zoals inschrijfgelden, sponsoring en subsidies.

Zowel met haar uitgaven als haar inkomsten raakt Le Champion de Amsterdamse economie. De inschrijfgelden van Amsterdamse deelnemers verlaten het onderzoeksgebied, terwijl de huur van Amsterdamse locaties ten goede komt van de Amsterdamse economie.

1 Bij inkomsten die samenhangen met het aantal deelnemers, zoals inschrijfgelden en de verkoop van merchandising is gecorrigeerd voor het aantal Amsterdamse deelnemers. Ca. 17,5% van de deelnemers was woonachtig in Amsterdam.

In een gesprek met de race director van Le Champion is voor alle inkomsten en uitgaven zo goed mogelijk berekend of ingeschat in welke mate zij Amsterdam als herkomst (inkomsten) of bestemming (uitgaven) hebben¹. Met het totaal van in- en uitgaande geldstromen kan worden vastgesteld wat het netto bestedingseffect is van de evenementorganisatie op de Amsterdamse economie.

De analyse van alle geldstromen die samenhangen met de organisatie van het hardloopevenement wijst uit dat de geldstroom die het onderzoeksgebied verlaat groter is dan de inkomende geldstroom². Per saldo resteert een negatief bestedingseffect van ca 600.000 euro. Maar daarmee is de analyse nog niet compleet.

Organisatie stimuleert donaties

Vanuit haar maatschappelijke ambities heeft Le Champion sinds 2011 een relatie met Cancer Center Amsterdam. Sindsdien zet zij zich in om met het jaarlijkse loopevenement fundraising te faciliteren. In 2020 is de samenwerking uitgebreid met KWF Kankerbestrijding. Deelnemers die meer dan 750 euro doneren worden beloond met een gratis startbewijs. De donaties komen ten goede aan het KWF en worden aangewend voor kankeronderzoek in het Cancer Center Amsterdam. Daarnaast worden jaarlijks via de Kids Runs en de Mini Marathons duizenden euro's opgehaald voor het Jeugdsportfonds Amsterdam.

Na correctie voor donaties door Amsterdamse deelnemers resteert een bedrag van ca. 1,25 miljoen euro dat van buiten Amsterdam wordt gedoneerd aan het Cancer Center Amsterdam. Dit bedrag komt daarmee ten goede aan de Amsterdamse economie.

Deze significante inkomende geldstroom leidt tot een positief totaalbeeld. Le Champion realiseert met haar geldstromen een positieve bestedingsimpuls van ca. 650.000 euro voor de Amsterdamse economie.

Media

De laatste deelanalyse betreft de additionele bestedingen in Amsterdam door vertegenwoordigers van de media. In totaal zijn ruim 100 media-accreditaties uitgegeven. Het betreft zowel journalisten, fotografen, sociale mediamanagers van sponsors als van onafhankelijke media zoals kranten en online nieuwsplatforms.

Volgens de organisatie was ca. dertig procent van de mediavertegenwoordigers afkomstig vanuit het buitenland. Zij kwamen al op vrijdag of zaterdag naar Amsterdam.

Zeventig procent was woonachtig in Nederland. Van deze Nederlandse media-vertegenwoordigers woonde naar schatting ca een twee-derde (aannname) buiten Amsterdam.

Volgens de organisatie zijn alle Nederlandse media-vertegenwoordigers uitsluitend op de dag van de wedstrijd in Amsterdam geweest. Wij hanteren een gemiddelde verblijfsduur van respectievelijk 0,75 en 1,75 dag voor de Nederlandse de buitenlandse mediavertegenwoordigers.

In het perscentrum was op de dag van het loopevenement een standaardvragenlijst verspreid om de bestedingen van deze doelgroep te achterhalen. De respons was echter miniem en daarmee niet bruikbaar voor de bestedingsanalyse. Op basis van de bezoekersenquêtes zijn berekeningen gemaakt voor de mediavertegenwoordigers. De dagbestedingen van de Nederlandse en buitenlandse mediavertegenwoordigers worden geraamd op respectievelijk 35 en 80 euro³. De bestedingen aan overnachtingsaccommodaties door buitenlandse mediavertegenwoordigers worden geraamd op 100 euro per nacht.

De gezamenlijke mediavertegenwoordigers waren daarmee goed voor een additionele bestedingsimpuls van ca. 10.000 euro in de Amsterdamse economie.

2 Dit is bij veel (sport)evenementen het geval omdat in de regel een relatief groot deel van de inkomsten uit het onderzoeksgebied afkomstig is. Bijvoorbeeld de gemeentelijke subsidie, sponsoring vanuit het lokale bedrijfsleven en de inschrijfgelden van lokale deelnemers.

3 Deze dagbestedingen zijn 2/3 van de dagbestedingen van respectievelijk Nederlandse en buitenlandse bezoekers.

CONCLUSIE

De TCS Amsterdam Marathon 2024 zorgde voor een economische impuls van ruim 14 miljoen euro in Amsterdam. De niet-Amsterdamse deelnemers waren goed voor ca 42.500 additionele (extra) overnachtingen in de hoofdstad en gaven in totaal 8,9 miljoen euro uit. Daarnaast brachten 17.900 additionele bezoekers samen 4,8 miljoen euro in de lokale economie. De organisatie en mediavertegenwoordigers waren samen goed voor een lokale bestedingsimpuls van bijna 7 ton.

Bij een vergelijkbaar onderzoek in 2014 werd de economische impact van de TCS Amsterdam Marathon nog geraamd op directe 11,3 miljoen euro. De belangrijkste factoren achter de toename zijn: prijsstijgingen en een groter en internationaler deelnemersveld.

Deel 5: Ecologische impact

Sportevenementen, zeker op grote schaal, kunnen aanzienlijke ecologische effecten hebben. Denk aan energieverbruik, transportemissies, afvalproductie en effecten op lokale ecosystemen. Reisbewegingen van deelnemers en/of fans dragen vaak het meeste bij aan de totale uitstoot (Goldblatt, 2023). Zorgen over de impact van sportevenementen op het milieu, in combinatie met klimaatverandering, creëren nieuwe uitdagingen voor organisatie van (grootschalige) sportevenementen (McCullough, Orr, & Kellison, 2020; Trendafilova & Ziakas, 2025).

Dit hoofdstuk biedt inzicht in de CO₂-uitstoot gerelateerd aan reisbewegingen van deelnemers.

Ecologische impact in kaart brengen

Er zijn verschillende voorbeelden van ecologische impactstudies, met een focus op emissie uit reisbewegingen, in de context van grote sportevenementen.

Een van de bekendste voorbeelden is de Olympische Spelen van Londen 2012. Deze editie werd gepositioneerd als 'de duurzaamste ooit'. Onderzoekers gebruikten onder andere een CO₂-analyse om de ecologische gevolgen van de bouw van het Olympic Park, vervoer van bezoekers, energieverbruik en afvalverwerking te meten. De totale uitstoot gerelateerd aan de bouw werd geschat op 340.000 ton CO₂ (Reuters, 2013). Bezoekers gerelateerde emissie was, ter vergelijking, met 740.000 ton CO₂, een stuk hoger (Reuters, 2013).

Het Wereldkampioenschap Voetbal in Duitsland (2006) is ook geanalyseerd op ecologische impact. Onder het 'Green Goal'-programma werd onder andere de uitstoot berekend met een focus op vervoer en stadiongebruik. De totale uitstoot bedroeg zo'n 100.000 ton CO₂, waarbij vliegverkeer opnieuw de grootste bijdrage leverde (UN, 2005; Dolles & Söderman, 2010).

Een voorbeeld van ecologische impactstudie van een hardloopevenement is de 2021 Virgin Money London Marathon (sinds 2022 de TCS London Marathon). Aan de hand van de ReScore-app brengt de organisatie van Londen marathon een aantal

milieu-indicatoren in beeld (LME, 2023). De 2021 editie, met 36.000 deelnemers, leidde tot een totale CO₂-emissie van bijna 8.000 ton (LME, 2022). Ook hier dragen de reisbewegingen van deelnemers en publiek het meest bij aan de uitstoot (Burgering, 2023). Sinds 2021 laat de organisatie deelnemers van buiten Verenigd Koninkrijk ongeveer €38 extra betalen ter compensatie van de milieu-impact (Burgering, 2023).

Dataverzameling

De ecologische voetafdruk is in kaart gebracht aan de hand van CO₂-emissies gerelateerd aan de reisbewegingen van deelnemers. Alhoewel dergelijke voetafdrukken eerder zijn berekend van grote (sport)evenementen, is er geen standaardmethode voor het verzamelen van data of analyse ontwikkeld. Het lectoraat heeft de volgende stappen ondernomen om tot de resultaten te komen.

De gedepersonaliseerde deelnemerslijst gedeeld door de organisatie Le Champion vormt de basis van de analyse. De organisatie heeft deze data verzameld uit het aanmeldformulier. Uit de deelnemerslijst zijn de volgende variabelen meegenomen in de analyse: woonland, primaire transportmiddel en gelopen afstand (marathon, halve marathon, 8-km en kids-run). Onder primaire transportmiddelen vallen: vliegtuig, auto, openbaar vervoer en fiets.

Voor deze impactstudie berekenen we de additionele CO₂-emissie: de emissie die toe te schrijven is aan het evenement. Uit de economische impactstudie blijkt dat 86% van de deelnemers uit Nederland en 89% van de internationale deelnemers naar Amsterdam is gekomen voor het evenement. Als het evenement niet had plaatsgevonden, zouden deze personen de reisbeweging niet hebben gemaakt.

Ten slotte heeft de organisatie de 'no-show' geregistreerd; deze analyse doet uitspraak over de deelnemers die daadwerkelijk hebben meegedaan aan het evenement.

Met behulp van de CO₂-calculator van Ecotree¹ is per land berekend wat de uitstoot is van het primaire vervoersmiddel. Er is gekozen voor deze calculator voor twee redenen. Ten eerste kunnen berekeningen worden gemaakt van reisbewegingen met verschillende vervoersmiddelen. Ten tweede is het een rekenmethode met gemiddelde uitkomsten. De resultaten van Ecotree liggen 20-25% lager dan een hoge rekenmethode² maar ook 250% hoger dan de methode die door de VN wordt gebruikt³.

Om tot een realistisch beeld te komen van de minimale uitstoot zijn in de analyse de onderstaande aannames en uitgangspunten aangehouden:

- i. Bij vervoersmiddel auto is geen rekening gehouden met carpoolen en is uitgegaan van een 'medium' formaat met benzine verbrandingsmotor.
- ii. Bij het berekenen van de autokilometers is uitgegaan van het middelpunt van het betreffende land zoals door Google Maps wordt aangegeven.
- iii. Bij vliegvluchten is uitgegaan van retour in economy class voor de benodigde kerosine en is rekening gehouden met NO_x(stikstof) en andere broeikasemissies (gezamenlijk wordt dit gepresenteerd in kg CO₂). Reizen in businessclass resulteert in hogere uitstoot.
- iv. Bij vliegvluchten zijn er geen tussenvluchten meegenomen. Dit zal vaak wel het geval geweest zijn en zorgt voor extra uitstoot.
- v. Per land is er één centraal liggend vliegveld gekozen. Een uitzondering is de VS waar relatief veel deelnemers vandaan komen en met een groot verschil in kilometers, en daarmee CO₂-uitstoot, tussen, bijvoorbeeld, Los Angeles en New York. Daar is de gemiddelde uitstoot genomen van een vliegvlucht vanuit die twee steden.
- vi. De deelnemers die buiten een straal van 1500 kilometer afstand woonden en niet vliegtuig als vervoersmiddel hadden aangegeven zijn weggelaten.⁴ Wat deze aanname zegt is dat er deelnemers waren die een onbetrouwbaar antwoord hadden ingevuld (zoals woonland Australië en vervoersmiddel fiets of woonland India en vervoersmiddel auto).

Deze uitgangspunten, de additionaliteit berekening en opschoning van de dataset resulteert dit in **26.895 personen** waar in deze analyse uitspraak over gedaan kan worden.

Resultaten ecologische impact

Uit de deelnemerstevredenheidsenquête TCS Amsterdam Marathon 2024 (uitgevoerd door de organisatie) komt naar voren dat 84% van de respondenten het belangrijk vindt dat de marathon duurzaam is. Driekwart van de deelnemers is ook bereid daarvoor meer te betalen of op een andere manier actief bij te dragen.

Op basis van de bovenstaande aannames en uitgangspunten is de additionele uitstoot uit reisbewegingen van deelnemers aan de TCS Amsterdam Marathon gepresenteerd per voertuig en regio, daarna per loopafstand en regio.

De minimale uitstoot die toegeschreven kan worden aan de TCS Amsterdam Marathon is 4.646 ton CO₂.

Figuur 4a presenteert de totale CO₂-uitstoot in kg. Vliegtuigbewegingen dragen voor 80% bij aan de totale uitstoot (voor 21% van de deelnemers), gevolgd door 20% uit auto emissies (voor 20% van de deelnemers). Emissies uit Nederland dragen voor 3% bij aan de totale uitstoot, EU-landen voor 34% en alle andere landen voor 63%. Figuren 4bcd splitsen de uitstoot uit naar drie regio's: Nederland, EU-landen (exclusief Nederland) en alle andere

1 <https://ecotree.green/en/calculate-flight-co2>

2 Zie bijvoorbeeld: <https://www.atmosfair.de/en/offset/flight/>

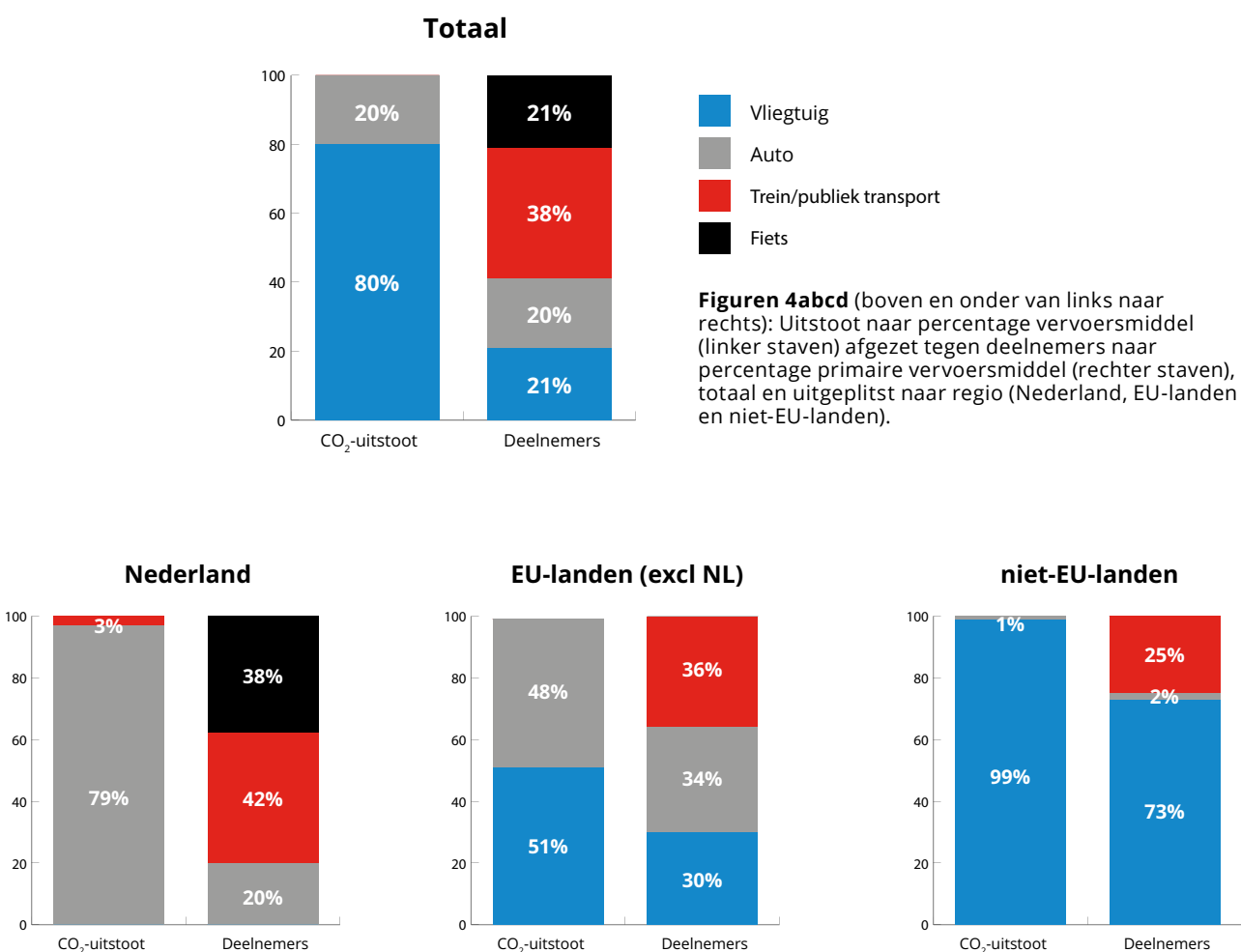
3 <https://www.icao.int/environmental-protection/Carbonoffset/Pages/default.aspx>

4 Lijst van landen van waaruit redelijkerwijs ook met auto en trein gereisd kan worden: België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk, Zweden en Zwitserland.

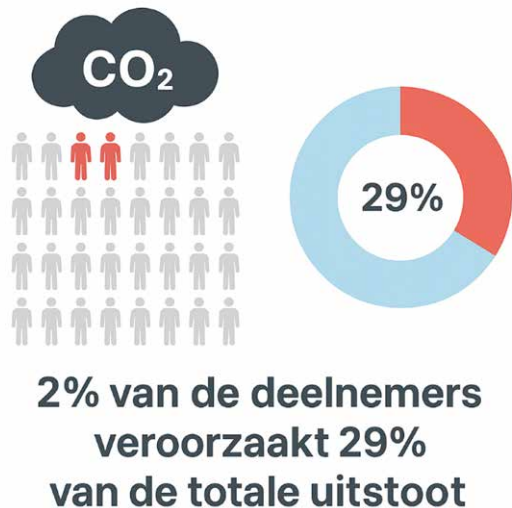
landen (niet-EU-landen)⁵. In figuur 4b valt op dat 80% van de deelnemers uit Nederland goed zijn voor 3% van de uitstoot voor het land, door gebruik van fiets of openbaar vervoer. 20% nam de auto, goed voor 97% van de uitstoot.

Deelnemers woonachtig in EU-landen (figuur 4c) hebben het vliegtuig (30%), de auto (34%) of de trein (36%) genomen. De uitstoot komt voort uit vliegbewegingen, goed voor 51%, en autogebruik: 48%. Emissies uit treinvervoer komt in verhouding neer op 0%.

Opvallend in figuur 4d is dat één vierde van de deelnemers buiten EU-landen de trein heeft genomen, een kleine groep (2%) heeft de auto genomen en de grootste groep (73%) heeft het vliegtuig genomen, goed voor 99% van de uitstoot uit deze regio. De Europese non-EU landen (Verenigd Koninkrijk en Zwitserland) hebben veel deelnemers maar zijn lage-emissie landen.

5 Er is gekozen voor EU-landen (niet voor Europa), omdat dit een officiële entiteit is met wet- en regelgeving zoals relevant is voor de Green Deal, zie: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

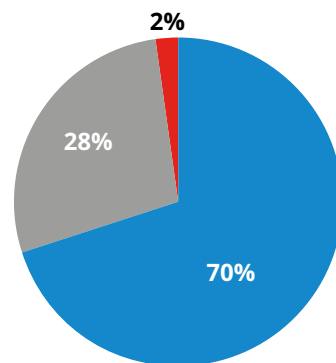
Een paar landen springen eruit in de verhouding uitstoot-deelnemers. De uitstoot van reisbewegingen uit vier landen (Verenigde Staten met 234 deelnemers, Brazilië 286, Zuid-Afrika 51 en Mexico 52) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor 29% van de totale emissie. Echter, slechts 2% van de deelnemers komt hiervandaan.

Figuur 5a geeft de uitstoot weer per looponderdeel. In deze analyse is uitgegaan van 14.091 marathon-deelnemers, 11.093 halve-marathon deelnemers, 979 deelnemers aan de 8-kilometer en 652 deelnemers aan de Kids run. Wat opvalt is dat reisbewegingen van marathon deelnemers (53% van het totaal aantal deelnemers) verantwoordelijk is voor 70% van de totale CO₂-uitstoot.

Figuur 5b presenteert de deelnemers per loopafstand naar regio. Van de marathonlopers komt 41% uit Nederland, 32% uit EU-landen en 27% uit niet-EU-landen. In totaal stoten de reisbewegingen voor deze loopafstand 3.261 ton CO₂ uit, voornamelijk uit vliegbewegingen. Voor de halve marathon komen 7.643 deelnemers uit Nederland, 2.261 uit EU-landen en 1.189 niet-EU-landen. De additionele uitstoot gerelateerd aan deze loopafstand is 1.294 ton CO₂, 28% van het totaal.

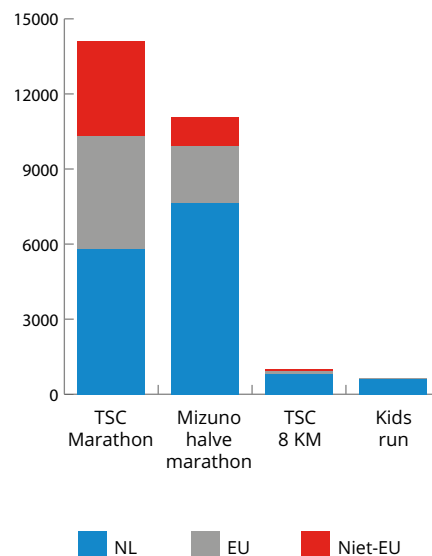
De meeste deelnemers aan de 8-kilometer komen uit Nederland (805), 127 deelnemers uit EU-landen en 47 uit andere landen. Dit evenement draagt percentueel (2%) dan ook het minste bij aan de

CO₂-uitstoot in percentage en naar loopafstand

- TCS Amsterdam Marathon
- Mizuno halve marathon
- TSC 8 KM
- Kids run

Aantal deelnemers per loopafstad en naar regio

Figuren 5ab: overzichten met totale emissie in percentages, uitgesplitst naar loopafstanden en regio (Nederland, EU-landen en niet-EU-landen).

totale evenement uitstoot. Tot slot doen er 604 deelnemers uit Nederland mee aan de Kids run en 48 uit EU- en niet-EU-landen, daarmee is de bijdrage nagenoeg 0%.

CONCLUSIE

Op basis van de beschikbare data van deelnemers is een berekening van de uitstoot door reisbewegingen voor de editie van 2024 uitgevoerd. De totale uitstoot van reisbewegingen door deelnemers is 4.646 ton CO₂. Dat komt overeen met de jaarlijkse uitstoot van 233 gemiddelde Nederlandse huishoudens⁶.

Deze studie wijst uit dat de uitstoot van broeikasgassen door deelnemers de TCS Amsterdam Marathon in lijn ligt met de een vergelijkbaar evenement als de TCS London Marathon.

Echter zijn er nog flinke methodologische uitdagingen met het in kaart brengen van ecologische impact, zoals het inschatten van indirecte emissies en het in kaart brengen van gedrag van bezoekers (Trendafilova & Ziakas, 2025). Deze studie bevestigt deze uitdagingen. Het gebrek aan een internationale standaard voor dataverzameling en analyse voor emissie berekeningen rondom (sport)evenementen, maakt gedegen vergelijking tussen evenementen lastig.

6 <https://www.milieucentraal.nl/professionals/factsheets-en-rapporten/factsheet-co2-voetafdruk-huishoudens/>

Bronnenlijst

- Baart de la Faille-Deutekom, M., & Verhoogt, P. (2014). TCS Amsterdam Marathon 2014. HvA, InHolland, Sport2B.
- Bang, H., & Ross, S. D. (2009). Volunteer motivation and satisfaction. *Journal of Venue and Event Management*, 1(1), 61-77.
- Bottenburg, M. van, & Noij, C. (2022). Koersen tussen ambitie en budget - Evaluatie La Vuelta Holanda. Universiteit Utrecht
- Bottenburg, M. van, Dijk, B., Hover, P., Bakker, S., Smits, F., & Slender, H. (2015). Evaluatie Le Grand Départ Utrecht 2015. Universiteit Utrecht.
- Burgering, C. (2024, 17 juni). Column: Een sportieve voetafdruk. ABN-AMRO. Geraadpleegd op 15 april 2025, via <https://www.abnamro.com/research/nl/onze-research/column-een-sportieve-voetafdruk>
- Dolles, H., & Söderman, S. (2010). Addressing ecology and sustainability in mega-sporting events: the 2006 football World Cup in Germany. *Journal of Management & Organization*, 16(4), 587-600. <https://doi.org/10.1017/S1833367200001954>
- Geeraert A., & Noij, C. (2024). Meta-analyse Publiek-private samenwerking bij topsportevenementen. MOVES
- Goldblatt, D. (2023). Mapping the sport and climate space. Aarhus: Play the Game.
- Helsen, K. & Scheerder, J. (2020). Flemisch running events in international perspective: participant profile, motivation and attitudes: Results based on the European RUN for HEALTH project. KU Leuven.
- Hover, P., Ooms, L., van Eldert, P., Scheerder, J., Helsen, K. & Alexandris, K. (2020). Managementplan voor impact van hardloopevenementen: Richtlijnen voor het creëren van (gezondheids)impact bij hardloopevenementen. Mulier Instituut.
- IOC. (2013). London 2012's sustainability legacy lives on. Geraadpleegd op 15 april 2025, via <https://www.olympics.com/ioc/news/london-2012-s-sustainability-legacy-lives-on>
- LME. (2022). London Marathon Events Environmental Impact Report 2021: Leaving the right impression. London Marathon Events. Geraadpleegd op 15 april 2025, via <https://xd.adobe.com/view/58cb39db-7bee-41ec-9cad-8d3c76bf8b52-0d98/screen/f3f0e7c1-9922-4480-ae7e-8832f44351d4?fullscreen>
- LME. (2023, april). London Marathon Events to measure environmental and social impact of the TCS London Marathon. Geraadpleegd op 15 april 2025, via <https://www.londonmarathonevents.co.uk/london-marathon/article/london-marathon-events-to-measure-social-and-environmental-impact>
- Mair, J. P. M. (2021). Social impacts of mega-events: a systematic narrative review and research agenda. Routledge.
- Nederlandse Sportraad. (2018). De economische impact van sportevenementen. Nederlandse Sportraad.
- Ooms, L., Veenhof, C. & de Bakker, D. (2013). Effectiveness of Start to Run, a 6-week training program for novice runners, on increasing health-enhancing physical activity: a controlled study. *BMC Public Health*, 13: 697.
- Parent, M. M., & Smith-Swan, S. (2013). Managing major sports events: Theory and practice. London, England: Routledge.
- Reuters. (2013, 12 december). London Olympics' emissions 28 percent lower than forecast: organizers. Geraadpleegd op 15 april 2025, via <https://www.reuters.com/article/sports/london-olympics-emissions-28-percent-lower-than-forecast-organizers-idUSBRE8BB0C3/>
- RunRepeat. (2019). The State of Running 2019. Geraadpleegd op 13 december 2019, van <https://runrepeat.com/state-of-running>.
- Schoemaker, J. & Genderen, S. van. (2018). Handleiding Additionele Beweegminuten (ABM). Hogeschool Arnhem en Nijmegen.
- Schoemaker, J., (2016). De waarde van Parklopen. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Solberg, H. A. (2003). Major Sporting Events: Assessing the Value of volunteers' Work. *Managing Leisure*, 8(1), 17-27.
- Trendafilova, S., & Ziakas, V. (2025). Advancing sustainable sport event management and sport ecology: the missing links. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/19407963.2025.2459732>
- UN. (2005, 6 september). UN environmental agency scores 'green goal' ahead of 2006 football World Cup. Geraadpleegd 15 april 2025, via <https://news.un.org/en/story/2005/09/151502>

Dankwoord en bijdragen

Deze rapportage is als volgt tot stand gekomen. Het onderzoek is geleid door Jora Broerse. Joop Truijen heeft, met ondersteuning van Pieter Verhoogt, de netwerkanalyse uitgevoerd. Jora Broerse heeft zich verdiept in de gezondheidsimpact, waarbij Jelle Schoemaker als mee-lezer een kritische blik wierp op de methode. De sociale impactstudie is uitgevoerd door Audrey Kusters en Nadiëh van Pol. Pieter Verhoogt heeft de economische impactstudie uitgevoerd. De ecologische impact is in kaart gebracht door Joop Truijen en Guus Heijnen.

Joop Truijen en Paul Huiszoon hebben alle Qualtrics-vragenlijsten opgesteld. Paul Huiszoon heeft ook de leiding genomen in alle kwantitatieve analyses. Ten slotte heeft Jan-Willem van der Roest als kritische lezer bijgedragen om de kwaliteit en inhoud van de rapportage te waarborgen.

We willen ook graag de studenten van de opleiding HvA Sportkunde, in het bijzonder Nadiëh van Pol bedanken voor hun inzet tijdens de dataverzameling tijdens het evenement.

Notitie dataverzameling

Data voor deze studie is verzameld in samenwerking met Le Champion. In overleg met HvA Open Science Support Desk zijn de informatie-brieven, consent informatie en een data-managementplan opgesteld. Het lectoraat en Sport2B hebben alle kwalitatieve en kwantitatieve vragenlijsten opgesteld, de laatste zijn verwerkt in Qualtrics. Le Champion heeft twee deelnemers-

cohorten van 10.000 personen gemaakt op basis van alfabetische volgorde van de achternaam voor de gezondheidsimpact studie en de economische studie. De organisatie heeft ook de vrijwilliger enquête verspreid. De anonieme data zijn geanalyseerd door het lectoraat en Sport2B. Alle kwantitatieve datasets die zijn verzameld voor deze studie zijn getoetst op representativiteit, uitspraken zijn gedaan met 95% betrouwbaarheid.

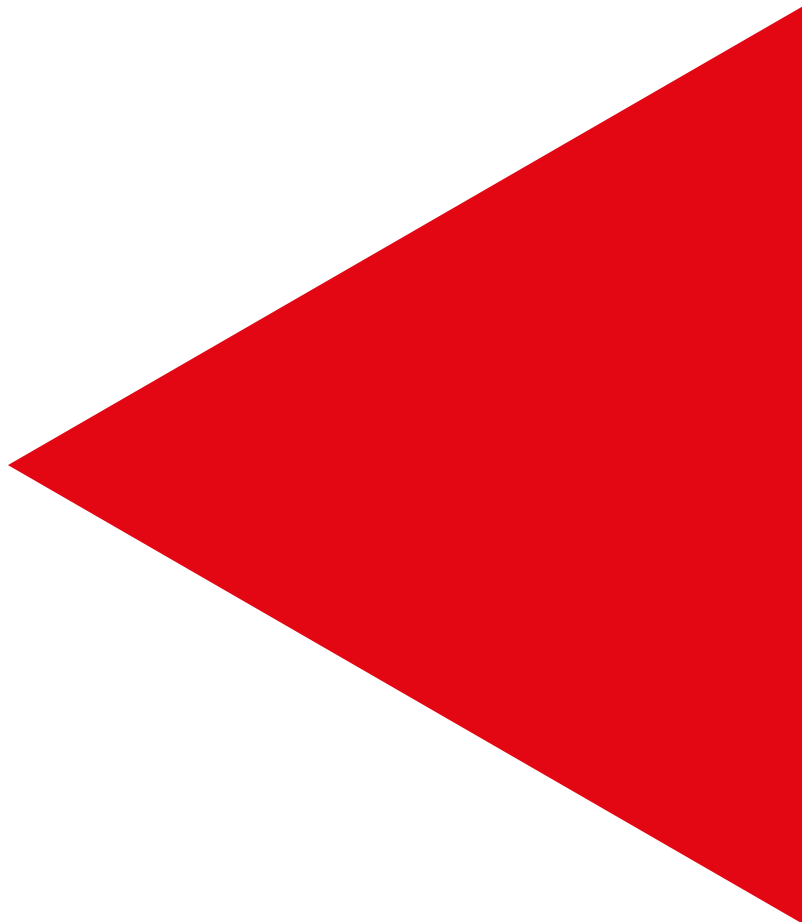
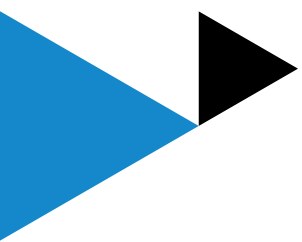
Gebruik van AI

AI is ingezet in de voorbereiding van het onderzoek en voor de geanonimiseerde data-analyse.

Over de onderzoeksinstellingen

Het **lectorat Sport Management & Sport Business** aan de Hogeschool van Amsterdam richt zich op praktijkgericht onderzoek naar hoe sportorganisaties en hun leiders omgaan met uitdagingen zoals stabiele bedrijfsvoering, duurzaamheid, veiligheid, inclusie en gezondheid. Dit geldt zowel voor topsport als breedtesport. Het lectoraat richt zich vooral op strategie en leiderschap in de sport. Daarnaast voert het lectoraat impactstudies uit naar meervoudige waarde creatie door sportorganisaties en -evenementen.

Sport2B is een sporteconomisch bureau met een focus op beleidsontwikkeling, economische impactstudies, onderzoek & advies en andere vraagstukken op het raakvlak van sport en economie.

Creating Tomorrow